

Špecializačný študijný program pre špecializačný odbor
Psychiatria

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Psychiatria je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá problematikou duševných porúch, chorôb a porúch správania. Zahŕňa klasifikáciu, diagnostiku, liečbu, prevenciu, rehabilitáciu, prognózu a posudkovú činnosť.
2. Špecializačné štúdium trvá päť rokov.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí a praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Rozsah teoretických vedomostí

A.

1. neurobiologické teoretické základy psychiatrie: neuroanatómia a neurofyziológia, funkčné systémy ľudského mozgu, neurochémia, mechanizmy a spôsoby signalizácie v neurónoch a v nervovom systéme, kognitívna neuroveda,
2. iné biologické odbory v psychiatrii: teória živých systémov (vrátane základných ektologických poznatkov), genetika v psychiatrii, psychoneuroendokrinológia, psychoneuroimunológia, chronobiológia, etológia v psychiatrii, sociobiológia (evolučná psychiatria), všeobecná a špeciálna psychofarmakológia,
3. psychologické témy v psychiatrii: základy všeobecnej psychológie, klinická psychológia, základy vývinovej psychológie, základy neuropsychológie, základy psycholingvistiky, kognitívna veda a problém vzťahu medzi myslou a telom, teórie osobnosti,
4. sociálne aspekty psychiatrie: sociológia duševných porúch, sociálna psychiatria, sociálna práca v psychiatrii,
5. všeobecná psychopatológia: poruchy jednotlivých psychických funkcií a procesov (psychopatologická symptomatika), psychopatologická syndromológia, klasifikácia duševných porúch (súčasný stav a história),
6. komplexné psychiatrické vyšetrenie a jeho písomné alebo elektronické spracovanie záznamu,
7. pomocné vyšetrovacie metódy v psychiatrii: psychodiagnostické vyšetrenie (metódy, ich indikovanie a interpretácia), EEG v psychiatrii, psychometrické vyšetrovacie metódy v psychiatrii, zobrazovacie a funkčné zobrazovacie metódy v psychiatrii, psychometrické vyšetrovacie metódy v psychiatrii (najdôležitejšie psychiatrické posudzovacie stupnice),
8. klinická psychofarmakológia a iné biologické metódy liečby v psychiatrii,
9. psychoterapeutické systémy (psychoterapeutické smery, školy, metódy),
10. prevencia duševných porúch (primárna, sekundárna, terciárna),
11. právne postavenie psychiatrického pacienta, posudková činnosť psychiatra (súdnoznalecká, pracovná), forenzná psychiatria,

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

12. jednotlivé klasifikačné triedy a diagnostické kategórie duševných chorôb (tzv. psychiatrická nozológia): ich etiopatogenéza, biologický substrát, klinický a psychopatologický obraz, epidemiológia, priebeh, liečba, rehabilitácia, prognóza a celkové vyústenie, pracovné a súdnoznalecké posudzovanie,
13. konziliárna činnosť psychiatra, konziliárna súčinnosť s inými zdravotníckymi pracovníkmi podieľajúcimi sa na starostlivosti o pacientov trpiacich na duševné poruchy, problematika tzv. urgentnej (emergentnej) psychiatrie a intenzívnej psychiatrickej starostlivosti,
14. problematika organizácie zdravotnej (špeciálne psychiatrickej) starostlivosti,
15. medicínska etika a bioetika (špeciálne so zameraním na odbor),
16. právne predpisy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti,
17. výskumné metódy v psychiatrii: základné požiadavky kladené na lekára pre účasť v biomedicínskom výskume, otázky správnej klinickej praxe, epidemiologický výskum, experimentálny výskum, animálne metódy duševných porúch, farmakologické štúdie, aplikácia štatistických metód a pod.,
18. história psychiatrie,
19. osobitosti vedenia zdravotnej dokumentácie v odbore,
20. problematika komunitnej psychiatrie, včasnej intervencie, verbálnej psychiatrickej intervencie, racionálnej, náhladovej a krátkodobej terapie,
21. rehabilitácia duševných porúch vrátane problematiky reintegrácie psychiatrických pacientov v spoločnosti,
22. psychodynamické prístupy a kognitívno – behaviorálna terapia v rámci psychoterapeutického výcviku.

B. Z iných odborov

1. neuropsychiatria,
2. gerontopsychiatria,
3. psychiatrická sexuológia,
4. medicína drogových závislostí,
5. psychoterapia,
6. anestéziológia a intenzívna medicína,
7. sociológia, štatistika.

Rozsah praktických zručností a skúseností

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

Psychiatrické vyšetrenia

1. organické duševné poruchy (vrátane symptomatických)	50
2. duševné poruchy a poruchy správania vyvolané účinkom psychoaktívnych látok, vrátane alkoholu	50
3. schizofrénia, schizotypová porucha, schizoafektívna porucha a porucha s bludmi	40
4. afektívne poruchy	40
5. neurotické, stresové a somatoformné poruchy	50
6. behaviorálne syndrómy spojené s fyziologickými poruchami a somatickými príznakmi sexuologickej poruchy	30

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

7. poruchy osobnosti u dospelých	30
8. mentálne retardácie, poruchy psychického vývoja a poruchy správania a emócií so začiatkom v detstve a adolescencii	20
9. pedopsychiatrické vyšetrenie	20
Konziliárne vyšetrenia pri somatických ochoreniach	50
1. vyšetrenie ambulantného pacienta pod supervíziou	30
2. krízová intervencia	30
Iné výkony	
1. elektrokonvulzívna terapia	100
2. vedenie komunity	100
3. aktívna spoluúčasť na konziliárnych vyšetreniach	40
4. psychoterapeutická intervencia:	
a) individuálna	120
b) účasť na skupinovej	40
5. terapeutická intervencia s rodinou	20
6. psychoedukácia	60
7. účasť na súdnych konaniach pri nedobrovoľných vstupoch	20
8. samostatné riešenie psychiatrických prípadov na pohotovostných službách	100
9. EEG vyšetrenie	10

Rozsah praktických vedomostí

Uchádzač o špecializáciu musí preukázať praktické skúsenosti so všetkými klasifikačnými triedami psychiatrie (diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba rehabilitácia, prevencia, posudzovanie).

Musí mať prax, nielen na všeobecných psychiatrických oddeleniach, ale aj na oddeleniach zameraných na:

- pedopsychiatriu,
- adolescentnú psychiatriu,
- urgentnú psychiatriu, včítane výkonu pohotovostných služieb,
- konziliárnu psychiatriu,
- psychotické stavy,
- neurotické a afektívne poruchy,
- adiktológiu,
- gerontopsychiatriu,
- konziliárnu psychiatriu,
- biologickú psychiatriu (ECT, fototerapia, spánková deprevácia a pod.),
- psychoterapiu (individuálnu, skupinovú).

Uchádzač musí vedieť interpretovať

- EEG záznam,
- falopletyzmografický záznam,
- psychodiagnostický protokol,
- CT vyšetrenie, rtg vyšetrenie,
- likvorologický nález,

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

- laboratórne parametre v možnom vzťahu k duševným chorobám a poruchám.

Uchádzač musí vedieť preukázať základné zručnosti pri formulovaní možného

- pracovného a
- súdne-psychiatrického posúdenia.

B. Praktické skúsenosti

B.1 Z neurológie:

Základné neurologické vyšetrenie, neurologické syndrómy a nozologické jednotky, neurofyziológia (minimálne v miere, v ktorej je dôležité rozhodnúť o potrebe špecializovaného vyšetrenia alebo liečby), osobitne dôležitá je znalosť tých neurologických porúch a ochorení, ktoré sa môžu zamieňať či koincidovať s psychickými poruchami.

B.2 Z vnútorného lekárstva:

Základné interné vyšetrenie a jeho vyhodnotenie minimálne v tej miere, v ktorej je dôležité rozhodnúť o potrebe špecializovaného vyšetrenia alebo liečby (osobitne dôležitá je znalosť tých ochorení, ktoré sa zvyčajne považujú za „psychosomatické“ resp. „somatopsychické“ a tiež tých, ktoré sa môžu zamieňať či koincidovať s psychickými poruchami).

B.3 Z iných odborov:

1. sociológia,
2. epidemiológia,
3. štatistika,
4. právne a sociálne aspekty psychiatrie.

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce.

Špecializačné štúdium v psychiatrii trvá 5 rokov. Predpokladá sa vo všeobecnej časti 3 mesiace pobyt na nemocničnom neurologickom oddelení a 3 mesiace na nemocničnom internom oddelení.

Základná prax sa získava na akreditovanom psychiatrickom nemocničnom oddelení. Súčasťou je aj prax na ambulantnom a konziliárnom úseku, prax v dennom stacionári a na špecializovaných oddeleniach (detská psychiatria, adolescentná psychiatria gerontopsychiatria, psychiatria závislostí a psychiatrická sexuológia). Psychiatrická prax v urgentnej a konziliárnej psychiatrii (najlepšie v podobe výkonu pohotovostných služieb) je nevyhnutná.

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

Nevyhnutnou súčasťou je aj formovaný výcvik vo farmakoterapii a biologickej terapii a psychoterapeutický výcvik pod dozorom supervízora. Školenc v špecializovanom štúdiu preukazuje výsledky štúdia v Indexe odbornosti, kde školiteľ a vzdelávacia ustanovizeň zaznamenáva jednotlivé etapy špecializácie (najmenej raz za pol roka) aj s vyhodnotením etapy.

Okrem toho školenc má Záznamník, kde sa zaznamenávajú jednotlivé vzdelávacie úlohy a jednotlivé absolvované výkony a získané kredity.

Školenc v špecializovanom štúdiu musí absolvovať minimálne jeden jednotýždňový tematický kurz ročne a minimálne 2 odborné viacdňové podujatia, alebo 4 jednodňové odborné podujatia ročne. Osobitne sa hodnotí aktívna účasť na odborných podujatiach a publikačná činnosť, ako aj účasť na výskume.

Štúdium sa ukončí špecializovanou skúškou. Jej súčasťou je predloženie a obhajoba písomnej práce. Práca má demonštrovať schopnosť narábať so študovanou literatúrou, reflexiu výsledkov iných prác, formulovanie vlastných postojov a poznatkov (v prípade súbernej práce), alebo prezentácia vlastných výsledkov a vlastných zistení (v prípade výskumnej práce). Obhajoba sa má realizovať dvojfázovou v podobe autoreferátu a diskusie vo vzdelávacej inštitúcii počas školiaceho pobytu a potom pred skúšobnou komisiou (aj s oficiálnou písomnou oponentúrou nezávislého oponenta).

d) Rozsah a zameranie odbornej praxe na jednotlivých pracoviskách

Psychiatrické pracoviská v trvaní 60 mesiacov, z toho:

1. jednotka intenzívnej psychiatrickej starostlivosti	1 mesiac
2. oddelenie gerontopsychiatrie	3 mesiace
3. pracoviská pre liečbu drogových závislostí	3 mesiace
4. oddelenie psychosomatických ochorení	2 mesiace
5. denný psychiatrický stacionár	3 mesiace
6. psychiatrická ambulancia	3 mesiace
7. iné zariadenia komunitnej psychiatrie	3 mesiace
8. lôžkové psychiatrické oddelenie	18 mesiacov
9. anestéziológia a intenzívna medicína	1 mesiac
10. neurológia	3 mesiace
11. vnútorné lekárstvo	2 mesiace
12. lôžkové psychiatrické pracovisko výchovného zdravotníckeho zariadenia	2 mesiace